

Izhaja vsaki četrtek ob 8. uri popoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejema.

Cena listu znaša za celo leto 4 krome, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krome, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 kron.

Rokopise sprejema „Narodna Tiskarna“ v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznana sprejema upravnishvo, Gorica Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14 po 8 vin.

Optasi in poslanice se računajo po petit vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

XIX. letnik.

V Gorici, 9. februvarja 1911.

6. številka.

Podgorski škandal.

Socialisti trde, da niso proti sv. veri, ampak le proti kapitalizmu. Žal, da nas izkušnja uči drugače. Socializem spodkopuje sv. vero v našem delavstvu. Videti je, da je to glavni namen židovskih vrhovnih voditeljev soc. demokracije. Delavstvo, nadraženo po teh voditeljih in socialističnih listih, začinja sovražiti katoliško duhovščino in cerkev ter odbija celo na smrtni postelji prejem sv. sakramentov. Tak prežalosten slučaj se je dogodil minuli teden tudi v Podgori. Tovarniški delavec Štefan Cumar iz Gorice, ki je bil pristaš soc. stranke, ni hotel na smrtni postelji slišati o spravi z Bogom in je duhovnika odbil od sebe. Zato mu je moral biti zabranjen cerkveni pogreb. To je prežalostno dejstvo, ki bi je moral obžalovati vsak pošten človek. Toda socialisti ne le da nišo tega obžalovali, ampak so napravili še celo demonstracijo pri pogrebu. Prišli so z zastavo, naročili godbo in na grobu proslavljali moža, ki je v trdovratnosti umrl brez sv. sakramentov. Kdo je odgovoren za to grozno dejstvo? Odgovorni so vsi ti, ki dražijo ubogo delavstvo in je spravljajo v socialistični tabor. S tem je spravljajo v časno in večno pogubo.

Iz tega se jasno vidi, da je socializmu glavni namen boj proti sv. katoliški cerkvi in sv. veri. Ako bi se socialisti potegovali le za gospodarska vprašanja, za pravično preureditev človeške družbe, bi nikakor ne nasprotovali sv. cerkvi, saj je znano, da se krščansko-socialna stranka glede gospodarskega vprašanja v bistvu z njimi vjemlje. Čitajte izvajanja rimskega papeža Leona XIII. v okrožnici: Rerum novarum, ki je vzbudila krščansko-socialno gibanje mej katoličani! V tej okrožnici najdete jasne pojme o kapitalizmu, odelu, o delu in veljavi, o lasti itd. Da so se porodile v človeški družbi sedanje žalostne razmere, izvira od tod, ker je človeštvo zapustilo nauk sv. cerkve. Nad tisoč let se je cerkev bojevala proti kapitalizmu in obrestovanju. Človeški otroci so mislili, da so bolj pametni, ko cerkev. Zato so odprli pot kapitalizmu in obrekovanju, ki žuli sedaj milijone ubogih delavcev.

V omenjeni okrožnici govori sv. Oče tudi o dolžnostih, ki jih imajo delodajalci in delavci. Gospodarji imajo dolžnost 1. Čuvati telesno zdravje svojih delavcev, 2. spoštovati versko in moralno življenje, 3. skrbeti za njih gmotno stanje. Delavci od svoje strani pa imajo te le dolžnosti: 1. Storit ne smejo nobene škode ne premoženju gospodarjevemu in ne osebi njegovi. 2. Opravljati morajo svoja dela zvesto in 3. Ko se potegujejo za svoje pravice, ne smejo delati nasilstev.

Koliko zlatih resnic je v omenjeni okrožnici Leona XIII.! Priporočamo jo

znova vsem našim somišljenikom. Sploh pa priporočamo vsem, ki prihajajo v dotiko s soc. demokrati, naj se glede gospodarskega vprašanja in sploh glede posvetnih zadev z njimi nič ne prepirajo. Mi katoličani nimamo vzroka, da bi v tem oziru zagovarjali sedanje gnile družabne razmere in gnili kapitalizem. Izvijmo socialistom to orožje iz rok, kakor uči jasno Leon XIII. in kakor je vselej učila sv. cerkev. Nam je v boju proti soc. demokraciji glavna reč sv. vera, ki jo socialisti pobijajo in s tem zapeljujejo ubogo delavstvo v časno in večno propast. Podgorski škandal nam to znova dokazuje.

Politični pregled.

Poslanska zbornica.

V torkovi seji poslanske zbornice je prišla na vrsto od gosposke zbornice poslanski vrnjena postava glede prepovedi nočnega dela žensk v industrijskih podjetjih. Gosposka zbornica predlaga namreč, naj postava stopi v veljavo 1. avgusta 1911. Referent dr. Drexler predlaga v imenu socialnopolitičnega odseka, naj se postava sprejme v obliki, kakor jo predlaga gosposka zbornica. Proti se je oglasil dr. Benkovič, ki zastopa mnenje, da naj se postava sprejme v prvotni od poslanske zbornice sklenjeni obliki. Po kratki debati se je sklenilo postaviti v zmislu predloga gosposke zbornice izpremeniti. Nato je sledilo drugo branje poročila obrtnega odseka glede postave o krošnjarsenju in se je začela o tem debata. — Poslanec Dasczynski interpelira naučnega ministra grofa Stürghka glede vseučiliškega štrajka v Krakovu, zahteva, da se disciplinacije senata razveljavijo in predavanja P. Zimmermanna omejijo na teološko fakulteto.

Zbornica je včeraj nadaljevala generalno debato o krošnjarskem zakonu.

Italijanska pravna fakulteta v proračunskem odseku.

V torek popoldne se je sešel državnozbornski proračunski odsek in je začel takoj nadaljevati splošno razpravo o vladni predlogi glede ustanovitve italijanske pravne fakultete na Dunaju. Po nekem dejanskem popravku posl. Gostinčarja je bilo sklenjeno z večino glasov, da se preide v specialno debato.

Nato je govoril posl. Korošec, ki je opravičeval dosedanjo obstrukcijo slov. poslancev. Ko je še izjavil, da so slov. poslanci proti temu, da bi se ital. vseučilišče ustanovilo na Primorskem, predlagal je te-le dve resoluciji:

1. Vlada se pozivlja, da prizna spričevalom, diplomam in državnim izpitom, ki so bili napravljeni pred komisijami, ki obstoje v Zagrebu, popolno veljavo za dežele in kraljestva, zastopana v državnem zboru.

2. Vlada se pozivlja, da ukrene nemudoma vse potrebne predpriprave, da se čimpreje osnuje lasno tuzemsko vseučilišče, ki bo odgovarjalo potrebam Jugoslovanov.

Včeraj je odsek nadaljeval specialno debato. Govoril je tudi poslanec dr. Ploj, ki je v imenu „Zveze južnih Slovanov“ predlagal sledečo resolucijo: Vlada naj ustanovi najkasneje tekom 10 let v Ljubljani slovensko univerzo, a za sedaj naj ustanovi docenture v Pragi in Krakovu. Razprava se danes nadaljuje in pride tudi danes gotovo že do glasovanja. „Slovenec“ priobčuje brzojavko, v kateri izraža upanje, da bode odsekova večina glasovala za Korošcevi resoluciji.

Iz delegacij.

Glasovanje strank za vojaške potreščine bo odvisno od izjave finančnega ministra, kako se bodo ti stroški kriili; ter od izjave ministra Bienertaha glede upoštevanja ljudskih potreb.

Obstrukcija v ogrskem državnem zboru

Še vedno traja. Vlada zdaj še čaka, a če bodo opozicionalci obstruirali bančno predlogo v podrobni razpravi, namerava energično nastopiti proti obstrukcionistom.

Italijansko in avstrijsko vojno brodogje.

„Agenzia libera“ poroča, da se po obnovitvi trozveze sklene konvencija glede na moč zveznih vojnih mornaric. Italija in Avstro-Ogrska se baje že o tem pogajata. Italija zastopa stališče, da mora glede na brodogje vladati med obema državama razmerje 1½:1.

Položaj na Balkanu zelo resen.

Iz Beograda se poroča da je označil srbski zunanji minister v neki konferenci vladne stranke položaj na Balkanu kot zelo resen. Opozicija zahteva, naj v tajni seji skupščine poroča podrobno o političnem položaju.

Angleška in njena mornarica.

Angleška admiraliteta se je v svojih posvetovanjih izrekla za zvišanje vojnega kredita, tako da bi znašal kredit 45,000,000 funtov šterlingov t. j. eno milijardo kron za letos.

Drobne politične vesti.

Vojni odsek avstrijske delegacije je pričel v torek razpravljati vojni proračun. — V listih se čita, da je italijanska vlada naročila vsem prefektom, naj ne trpe nobenih irredentističnih demonstracij. — Avstro-ogrske posadke ob reki Drini v Bosni se pomnože. Celo Šolska poslopja se bodo uporabila za stanovanja. — Iz Sofije poročajo, da je macedonski revolucionarni odbor sklenil usmrtiti prejšnjega ministerskega predsednika Doneva, bivšega ministra Sukonova in poslanca Krištofa in to zaradi

njih političnega nastopa proti njim. Imenovani so uže dobili grozilna pisma. Usmrtenje se ima izvršiti tekom enega meseca. Policija zasleduje grozitelje. — V Mehiki so vstahi napadli železniški vlak nekega polkovnika. Pri tej priliki sta padla dva vojaka in 173 vstavešev. Polkovniku in 300 vojakom se je posrečilo, da so ušli. — Bivši portugalski kralj Manuel se najbrže nastani v Italiji. — Srbski kralj Peter poseti italijanskega kralja v Rimu dne 14. februvarja. — Nemški cesar Viljem poseti v prvi polovici marca italijanskega kralja v Rimu. — Armadni odsek ogerske delegacije zboruje te dni. Vojni minister Schönauich je povedal, da se uvede 2-letna vojaška služba in pa da se upelejo še druge olajšave posebno za podčastnike in vojaške rodbinske očete. — Perzijski finančni minister je bil napaden od dveh Rusov. Vsled dobljenih ran je umrl. — Avstrijski državni uradniki nameravajo začeti s pasivno resistenco in to vsled tega, ker jim vlada noče plač povišati. — Angleška mornarica se silno poveča. V to svrhu porabijo 45 milijonov funtov šterlinov. Admiraleteta zahteva, da se zgradi še 7 dreadnoughtov. — Vsled nasilnosti svobodomiselnih dijakov na krakovski univerzi proti predavanjem p. Zimmermanna se je univerza zatvorila do poletnega semestra. Takrat pa se bodo sprejeli le tisti dijaki, ki se obvežejo, da ne bodo motili predavanj. — Naš cesar se je včeraj odpeljal v Budimpešta. — Škof Czörnok v Temešvaru na Ogerskem je svoji duhovščini izdal strogo zapoved vsled papeževe enciklike, da mora vedno nositi tabar in da ne sme obiskovati gledišč in gostiln. Tako poročajo listi. — Čita se, da se to poletje sestaneta naš cesar in ruski car. — Še ne popolnoma potrjeno vest prinašajo listi, da je bil kitajski cesar umorjen. — Policija v Londonu je 7. februvarja zaprla več ulic v svrhu, da je ujela dva nevarna anarhista. — Na Cetinju je policija aretirala mladega Črnogorca Gjurića in dobila pri njem dinamični bombi. Baje je hotel umoriti črnogorskega kralja.

Darovi.

Jubilejni darovi za „Slovensko sirotišče“:

P. n. gg. monsignor dr. Jakob Brumat, vicerektor bogoslovskih nauk 5 K, Franc Stepančič, ekonom v centralni bogoslovnici, na račun ustanovnine 50 K, M. M. 1 K, vesela družba v „Slov. sirotišču“ na dan Svečnice zbrala 4 K 20 v, Marija Merše (Novomesto) 1 K 35 v, Marija Fišer v Gorici 2 K, I. R. v Gorici 20 K, Ivan Malič, črevljar, Dol. Vrtojba 20 v, Blazij Bevk, vikar v pok. 1 K; Anton Manfreda, Bača 60 v, Ana Košuta, vdova, Gorica 1 K, Neža Kovačič, kuharica v Gorici

1 K, Frančiška Kodrič, Brje 10 v, Frančišek Pregelj, Renče 40 v, Alojzij Gulin, cerkovnik, Vrtojba 50 v, Josip Rožič, Volaršče p. Št. Ferjan 50 v, v nabiralniku: v gostilni g. Josipa Gorjanc 1 K 80 v, Mihael Colja, Rihemberg 4 K, Anton Pečenko, Rihemberg 2 K.

Bog plačaj stotero! Vse v boljšo bodočnost slovenskega naroda pod slavno vladjo Njega Veličanstva cesarja Franca Jožefa I.!

Za „Alojzijevišče“:

Neimenovani iz Gabrija 1 K.

Za „Obmejne Slovence“:

Gulin Alojzij, cerkovnik, Gorenja Vrtojba 50 v.

Domače in razne vesti.

Novolmenovani tržaški škof premil. g. dr. Karlin „Prim. Listu“. — Novolmenovani tržaški škof premil. g. dr. Karlin je blagovilil v iskrenih besedah se zahvaliti „Prim. Listu“ za pozdravni članek v predzadnji številki. Obenem je premil. stopil v vrsto naših naročnikov.

Instalacija novega tržaškega škofa. „Naša Sloga“ je doznala iz popolnoma zanesljivega vira, da se bode vršila instalacija tržaškega škofa prevzvišenega g. dr. Andreja Karlin dne 19. marca, na praznik sv. Jožefa. Ta svečani čin bode izvršil prejšnji tržaški škof dr. Nagl s pomočjo Nj. Prevz. goriškega knez nadškofa dr. Sedej a in ljubljanskega knezoškofa dr. Jeglič a.

Nenadna smrt vičenskega škofa v Štarancu v Furlaniji. Včeraj je nenadoma umrl mons. Anton Feruglio, škof v Vičenci v Italiji, ki je prišel za nekaj časa v Štarancu v Furlaniji na svoje posestvo. Zjutraj ob 6:45 je hotel vstati, a ga je nakrat zadela kap. Prvi hip se je zdelo, da ne bo najhujšega, a kmalu na to je padel na posteljo in ostal mrtev. Poklicani zdravnik iz Tržiča ni mogel drugega konstatirati kakor nenadno smrt, ki je nastopila vsled zadetja kapi. — Mons. Feruglio je bil rojen v vasi Fereto Umberto v videmski okolici l. 1840. V škofa je bil posvečen l. 1893 ter bil ves čas v Vičenci N. p. v m.!

Spromemba pri vodstvu gor. okrajnega glavarstva. Tuk. list „Il Corriere Friulano“ pravi, da je izvedel iz zanesljivega vira, da postane dvorni svetnik in sedanji voditelj gor. okr. glavarstva, grof Attems, podpredsednik tržaškega namestništva ter da mu bode sledil v vodstvu gor. okr. glavarstva namestništveni svetnik in voditelj okrajnega glavarstva v Sežani, Rebek. Opomniti moramo, da nazivljajo tuk. italijanski listi list „Il Corriere Friulano“ tudi „Il mai una“. Ne vemo, če bodo imeli tudi v tem slučaju prav.

Iz politične službe. — Okrajni komisar dr. Viljem Baltič je iz Pazina premeščen v Gorico, okr. komisar dr. Ivan Bastoli iz Trsta v Pazin.

Slovesna otvoritev deželne blaznice. — Kakor smo poizvedeli na pristojnem mestu, se bode izvršila slovesna otvoritev deželne blaznice v Gorici dne 15. t. m. Poleg drugih dostojanstvenikov se bode ta udeležila te slovesnosti tudi naš prevz. knez nadškof dr. Sedej, ki bode pri ti priliki blagoslovil oratorij, in pa tržaški namestnik princ Hohenlohe. Po slovesni otvoritvi bode skozi štiri dni prosto vsakemu, ogledati si to velikansko in res prepotrebno deželno napravo.

Kedar prede Gabrščeku prav huda, otepa okoli sebe kakor besen, „Soča“ pa objavlja krvave članke in bega občinstvo z najdebelejšimi lažmi. Tako je „Soča“ pred dvema letoma objavljala grozovite članke o finančnem polomu

goriške dežele. Toda polom ni pretil goriskim deželnim financam, ampak raznim „narodnim“ podjetjem in zavodom, ki jih je vodil — Gabršček. Tudi zdaj mora nekje hudo pokati. To sklepamo iz „Sočinega“ članka o napisih v deželni umobolnici. V tem članku laže „Soča“ nesramno, da so vsi napisi v deželni norišnici izključno laški, dočim je resnica, da so vsi napisi v novi deželni norišnici dvojezični, namreč laški in slovenski. In na podlagi svoje predrzne laži hujska „Soča“ tako-le proti našim poslancem: „Tako je dandanašnji v deželi Goriško-Gradiščanski, nad katero sijeta zvezdi: Pajer Gregorčič. Vse po laško-slovenščini ni dati prostora v takem deželnem zavodu, kakoršen je deželna norišnica, ki stane davkoplačevalce že sedaj tako ogromne svote.

Berbuč in Stepančič seveda molčita in kimata. Niti ust nista odprla proti taki Slovence zaleči notranji in zunanji uredbi goriške deželne norišnice. Tako varujejo slovenske koristi in čast slovenskega imena v deželni hiši slovenski klerikalci, pristaši V. L. S. — To so nečuvni škandali, za katere pa bodo Gregorčič, Berbuč in Stepančič dajali težek obračun. Kajti nadejamo se, da se naše ljudstvo naveliča ljudi, ki pehajo goriške Slovence tako nizdol!“

S tako perfidno lažjo, s takim nesramnim hujskanjem proti našim poslancem hoče „Soča“ odvrniti pozornost ljudstva od gospodarske mizerije, ki mori njene maloštevilne privržence! In ta izprijena lažnica se drzne nam očitati, da simo hoteli s člankom „Dva narodna škandala“ odvrniti pozornost ljudstva od „velikanskega škandala“, to je od samolaških napisov v goriški deželni norišnici!

Za pospeševanje ribarstva. Deželni odbor goriški je sklenil kupiti letos 50.000, prihodnje leto pa 100.000 postrvi ter jih položiti v naše reke.

Na željo nekaterih cerkvenih oskrbništev priobčujemo v svrhu priznatka za pristojbinski ekvivalent, da so glasom uradnega izkaza imele državne obveznice dne 31. decembra 1910 naslednjo kurzno vrednost:

- 1.) 4 odst. konv. kronska obveznica maj-novembra 93 K 45 v.
- 2.) 4 odst. konv. kronska obveznica januar-julij 93 K 40 v.
- 3.) 4,2 odst. drž. obveznica v papirju, febr.-avgust 97 K 40 v.
- 4.) 4,2 odst. drž. obveznica v srebru, april-oktober 97 40 v.

Vojaške vesti z goriško-laške meje. — Govori se, da se na laški mejji izvrši kmalu več sprememb. Obmejne posadke se pomnože. Nove posadke pridejo v Plave in baje tudi mal oddelek v Marijacelejin Srednje na Kanalskem. — V Tolmin pride še cel bataljon lovcev iz Trsta; enako v Volče in Sv. Lucijo, in sicer za stalno. — Govori se tudi, da se namerava blizu Kobarida sezidati trdnjava. — Iz Slovenske Bistrice na Štajerskem najbrže riško. pride cela konjeniška divizija na GoNastani se po raznih krajih Furlanije in v Solkanu. V Craulju pri Strassoldu v Furlaniji je vojaška uprava kupila že primeren prostor za en eskadron dragoncev. — Korno poveljstvo pride skorogotovo v Ljubljano; Celovec je preblizu meje.

Dijete porotnikom. V državnem zboru je predlagal posl. Kienzl, naj bi dobivali porotniki pet kron dijete dnevno, kadar poslujejo.

Reka Vipava je v spodnjem delu zmrznila. Otroci in drugi se drsajo. Popolnoma zmrznjena ni bila uže več let. A tudi Soča je ob straneh zmrznila.

Novi sejmi v Št. Petru na Krasu. — C. kr. deželna vlada v Ljubljani je dovolila in potrdila za občino Št. Peter na Krasu dva nova sejma ki se bode vršila dne 15. februarja in 18. aprila vsakega leta.

Zemljišča vsake velikosti po jako nizkih cenah, v lepih legah in rodovitnih krajih, pripravna za poljedelstvo, živinorejo, v bližini mest ali večjih trgov ležeča, so pod ugodnimi pogoji na prodaj na Koroškem. Pojasnila daje iz prijaznosti: Franc Kamnikar v Celovcu, Schiffgasse 2ll.

Mesto Beljak ima po novem ljudskem štetju 19.256 prebivalcev, med temi 1336 vojakov.

Ljubljana ima po zadnjem ljudskem štetju 38.645 oseb; od zadnjega ljudskega štetja l. 1900 se je prebivalstvo pomnožilo za 4690 oseb ali 13,8 odst. Aktivnega vojaštva je okolu 3400 mož. Skupno prebivalstvo Ljubljane bi potemtakem znašalo okroglo 42.000 duš.

Prebivalstvo mesta Idrije šteje po letošnjem ljudskem štetju 6101. V zadnjih desetih letih se je pomnožilo za 1955 oseb.

Zagreb ima po zadnjem ljudskem štetju 3828 hiš, 17.861 zasebnih stanovanj in 78.956 prebivalcev (75.496 civilnih in 3460 vojakov). Ako se prišteje začasno odsotne osebe, šteje Zagreb okroglo 80.000 prebivalcev; prirastek zadnjih 10 let znaša okroglo 18.000 duš.

Bosansko-hercegovska mesta štejejo brez vojaštva: Sarajevo 51.949 duš in sicer 18.462 mohamedancev, 17.994 katolikov, 8355 pravoslavni, 6436 Židov in 703 drugih veroizpovedanj. Hiš je 6874. — Mostar 16.369, Banjaluka 14.900, Tuzla 12.368, Travnik 6681 in Bihač 6209 civilnih oseb.

Na Reki in njenem teritoriju so pri ljudskem štetju našeli 49.621 prebivalcev. Ker je na Reki vojakov 1110, šteje nad 50.000 prebivalcev.

Italija v nevarnosti. — Videmska „La Patria del Friuli“ z dne 7. t. m. je vsa iz sebe, ker se ustanavlja pri Klodiču na Beneškem slov. hranilnica in posojilnica. Boji se, da bo kmalu poslovenjena cela Furlanija.

Župnik rešil življenje dečku. — Na Bledu se je udril led 13letnemu dečku; boril se je precej časa s smrtjo. Kakeh deset korakov stran je stal nek uradnik, ki pa ni imel poguma skočiti v jezero in rešiti otroka. Ko zagleda nesrečo župnik Kleindienst iz Begunj v daljavi več sto korakov, teče z vso silo na lice mesta ter z nevarnostjo lastnega življenja reši dečka iz vode. Še nekaj sekund in otrok bi bil utonil, bil je že skoraj nezavesten.

Velike vojaške vaje konjeništa v Galiciji. — Za letošnje velike vojaške vaje konjeništa, ki se bodo vršile v Galiciji, se bode uporabil tudi denar, ki je preostal od lansko leto zarad konjske kuge odpovedanih enakih vaj. Pri teh vajah se bodo poizkusile najmodernejšie tehnične iznajdbe kakor avtomobili, aeroplani itd.

Za bivše mornarje c. in kr. vojne mornarice. Dne 7. apr. se bodo razdelili dohodki iz Tegetthofove ustanove za pomorščake. Upokojeni mornarji c. in kr. vojne mornarice, ki so popolnoma onemogli, posebno pa oni, ki so se udeležili pomorskih bitk pri Helgolandu in pri Visu in ki reflektirajo na to podporo, naj vložijo nekolekovanane prošnje do 13. t. m. pri namestništvenem svetniku v Trstu. V prošnjah bodi navedena tudi eventualna podpora, ki jo prosilec vživa.

Po 24 letih spregledal. Pred 24 leti je oslepel v Brnu sedaj 58 let stari delavec Koplík. Pred par dnevi pa je kar nenadoma zopet spregledal. Lahko si predstavljamo njegovo in njegove družine veselje.

Po sedmih letih odkrita cerkvena tatvina. — V gozdu v Št. Jankovcu na Hrvaškem sta te dni dva dečka nabirala suhljad, ko opazita iz listja moleti neko svetlo stvar. Začneta razgrevati pa najdeta pateno, kelih, ciborij itd. Takoj

sta šla k župniku in kmalu se je dogatalo, da so bili ti predneti pred sedmimi leti ukradeni v slakovski župni cerkvi.

Čeneno meso. Listi javljajo, da se v Mitrovici vsled odprtja srbske meje prodaja goveje meso po 80 vin, svinjsko pa po 1 K kg!

Srbsko meso v Zagrebu. — Po iniciativi župana Holjca je došla te dni prva poizkusna pošiljatev srbskega mesa v Zagreb. K prevzetju na kolo-dvor je došel župan s komisijo. Mesto je takoj sklenilo pogodbo za 1 vagon mesa vsak teden. Meso se prodaja v mestni mesnici in je cenejše nego meso pri ostalih mesarjih. Vsled tega so bili slednji prisiljeni znižati cene mesu, zlasti svinjskemu

Dohodki avstrijske tobačne uprave. Iz statističnih podatkov je razvidno, da se je prodalo lani v prvih šestih mesecih v Avstriji tobačnih izdelkov za 134.643 milijonov kron, to je za 4291 milijonov kron več kot lansko leto v istem času. Večji del dohodkov odpade na prodajo tobačnih izdelkov splošnega tarifa (1232 milijonov kron), tem slede izdelki specialitetnega tarifa (901 milijonov kron), eksport (239 milijonov kron, takrat je za 141 milijonov ali 37 odstotkov manjši kot v istem času lani) in končno prodaja tobačnih odpadkov v tuzemstvu. Kar se tiče prodaje posameznih tobačnih izdelkov, se je prodalo največ režijskih cigaret in sicer 2673.179 milijonov, 201.498 milijonov več kot lani. Smodk avstrijske režijske se je prodalo 591.653 milijonov (več 2598 milijonov), importiranih cigaret 9653 milijonov (več 248 milijonov). Tobaka se je prodalo v zavojih 124.110 met. stotov, nekoliko več kot lani, nuhalnega tobaka pa 5448 meterskih stotov, nekoliko manj kot lani v istem času.

Zagrebski nadškof koadjutor dr. Bauer je prevzel posle zagrebške nadškofije dne 5. t. m.

Nov dunajski nuncij. — „Osserv. Romano“ poroča: Papež je imenoval mons Bavona apostolskim nuncijem na dunajskem dvoru.

Listnica uprave: G. Rogelja Franc, Novelo 17 p. Kostanjevica: Naročnina plačana do konec t. l. 1911! Hvala! — G. Josip Käs, davčni sluga Konjice: Naročnino prejeli! Plačano do konec t. leta 1911! — G. Amalija Kovačič, Idrija ob Bači št. 41, Sv. Lucija ob Soči: Naročnino prejeli! Plačano je do konec t. l. 1911. — Poljak Anton, Prapetno 67: Denar prejeli! Plačano do konec t. l. 1911! Hvala!

Mestne novice.

Prevz. knezoškof ljubljanski dr. Jeglič je, vračajoč se iz Rima, v pond. obiskal našega prevz. knez nadškofa, pri katerem je prenočil. V torek predpoldne pa se je odpeljal v Ljubljano.

Fcm. Potiorek v Gorici. Te dni se mudi v Gorici armadni nadzornik fcm. Potiorek.

V centralni bogoslovni v Gorici pričnejo semestralni izpiti dne 13. t. m.

Odborova seja društva „Skalnica“ bo dne 12. t. m. ob 4 in pol pop. v društvenih prostorih.

Število udov družbe sv. Mohorja se je v Gorici tudi letos pomnožilo. Naj bi to bilo v izpodbudo tudi deželi.

Kupčilska zbornica v Gorici je v pondeljki seji izvolila za predsednika g. Josipa Venuti, za podpredsednika pa g. Josipa Mulitsch.

Pust na drž. kolodvoru. — V pustu začnejo ljudje noreti in tudi načelnik goriške postaje si je privoščil pustno

(Dalje v prilogi.)

Salo. Začel je kratkomalo zavračevati slof. in ital. tovarne liste. Menda pa so ga njegovi predstojniki že poučili, da javni uradi niso za take šale. Značilno pa je, kaj je vse mogoče pri avstr. železnicah. Vzlic temu, da je železniški minister Slovan, so železniški uslužbenci največji nositelji in širitelji germanizacije, hujškači in izzivači, ki ne pustijo domačega prebivalstva pri miru. Quousque tandem!

Divjačina se je prodalo minulo leto na goriškem trgu in sicer: 411 zajcev, 134 fazanov, 109 jerebic itd.

Prebivalstvo mesta Gorice. — V petek se je dokončalo seštevanje prebivalstva mesta Gorice. Naštelo se je, da je bilo koncem leta 1910 v Gorici 28.297 prebivalcev, leta 1900 se jih je naštelo 23.671. Prebivalstvo se je zvišalo za 4726. Hiš je sedaj v Gorici 2375 (l. 1900 jih je bilo 1935); družin so našteali 6222 (l. 1900 5033). Prebivalstvo je v desetih letih naraslo za 20%.

Izpred sodišča. — Zaradi krive prišede je bil na tuk. okrožnem kot kazenskem sodišču obsojen na en mesec strogega zopora 34 letni Briser iz Cerkna. Pričal je namreč krivo pri obravnavi, ki se je vršila proti Antonu Kosmač dne 27. oktobra l. l., katerega je tožila Briserjeva žena.

Iz goriške okolice.

g Izredni lovec divjačine. — Iz Lokvice pri Opatjemselu se nam piše: Naš lovski čuvaj Vincenc Tomažič je od l. 1890 do l. 1910 ulovil 319 lisic, 150 divjih kunic, 52 jazbecov, 2 divja mačka, gadov in modrasov do 7 na leto. Pač nagrade vreden mož. Posebno našim gospodinjam je v tem času obvaroval marsikatero putiko, kajti vsi vemo, kako urno odnašajo lisice in kunce kokoši takorekoč izpred naših oči. Takega lovca divjačine najbrže ga ni tako z lepa dobiti. Priznanje.

g Št. Peter ima po zadnjem ljudskem štetju 1725 prebivalcev, hišnih števil 301, stanovanj pa 322. V 10 letih se je prebivalstvo pomnožilo za 200 duš.

g Iz Sovodnj. Kakor čujemo, namerava vlada zapreti v Sovodnjah čipkarski tečaj. To je žalostno! Nemarnost domačinov bo tega krivali! Ali res nismo vredni dobrot, katere nam jih drugi silijo! Le pogledjmo na Dol-Otlico, v Vel. Dol, na Cerkijansko, kako pridno čipkajo! Pri nas pa? V začetku je bilo vse navdušeno, tako da ni bilo niti prostora dovolj za učenke. Sedaj je skoraj prazno! Vsi bi se mogli pobrigati, da bi čipkarski tečaj ostal v Sovodnjah, najbolj seveda županstvo! Pozor, dokler je morebiti še čas!

g Trnovo pri Gorici. Triletna doba županovanja našega župana je že pretekla. A kakor se zdi, bila je zanj prekratka in bi jo rad kolikor mogoče nategnil. To sklepamo iz tega, ker se mu prav nič ne mudi začeti s pripravami za nove volitve. Opozarjamo na to pristojno oblast, ki naj pouči našega župana, da zahteva postava, da se po triletni dobi kakega občinskega starešinstva morajo razpisati nove volitve in da mora župan to, kar postava veleva, tudi natanko izpolniti. Pričakujemo torej, da se to kmalu zgodi.

g Nevarnega tatu so prijeli v Žnidarčičevi hiši v Renčah. Piše se Valentin Knez, star okoli 20 let, doma z Bleda. V obširnem Žnidarčičevem poslopju je moral biti ta človek par dni ter se je dobro počutil na kašči. Hodil je po štacuni, po sobah, bil pri blagajni, jedno suktnjo je ukradel in nekaj denarja, ime! je tudi jedi in pijačo na kašči. Slečnjik je zapazila gospa Žnidarčičeva nekega človeka v nogavicah, ko je hitel na kaščo. Tam se je bil skrtil

v neko luknjo, kjer pa ga je slednjič zasačil mladi Hilarij Pahor ter ga potegnil ven. Tat je priznal, da bi bil rad dobil še denar iz blagajne, da bi ušel v Ameriko — ali prišel je le do Gorice v zapore.

Iz ajdovskega okraja.

a V županstvu Ribenberg je po sedanjem štetju dne 31. dec. minulega leta 2721 prebivalcev navzočih, in sicer v kat. občini Ribenberg 1865 s 359 hišnimi številkami in v kat. občini Brje 856 s 174 hišnimi številkami.

a Gojače. V naši občini prebiva 475 oseb. To je dognalo zadnje ljudsko štetje.

a Velike Žablje. V soboto so se vršile pri nas občinske volitve. Zmagali so liberalci. Pri volitvah pa so se vršile grde nerednosti; zato bo pa tudi protinjim uložen utok. Sicer pa je bilo tudi dosedanje starešinstvo v liberalnih rokah.

a Vabilo k veselici, katero priredi „Kat. Slov. Izobr. društvo v Kamnjah“ v nedeljo, dne 12. februarja 1911 ob 3¹/₂ pop. pri Rebku na Goričici. Vspored: 1. Vodopivec: „BRATOM ORLOM!“, mešan zbor. 2. Gregorčič: „HAJDUKOVA OPOROKA“, deklamacija. 3. Sattner „OPOMIN K PETJU“, mešan zbor. 4. Sattner: „NA PLANINE“, moški zbor. 5. Burka: „ZA LETOVIŠČE“, z moškimi vlogami. 6. Dr. E. Ipavec: „ZVEZDA“, moški zbor. 7. Šaloigra: „PRI GOSPODI“, z ženskimi vlogami. Med posameznimi točkami igra tamburaški zbor. Vstopnina: 40 v; s sedežem prve vrste 1 K; druge 60 v. K obilni udeležbi vabi — odbor.

a Obesil se je na lestvi pred hlevom hlapec g. Hriba v Vipavi v onoči od 5. na 6. februarja. Baje se je nekoč že hotel — ali so mu vrvi vtргali. Doma je iz Štjajaka; pri g. Hribu je služil šele štirinajst dni.

a Ustje pri Ajdovščini. — Minulo leto nas je zadela velika nesreča. Dne 24. 7. zjutraj nam je toča vse pridelke pobila in uničila, posebno pa vinski pridelek. Cela občina ni imela niti 60 hektolitrov vina, in še to je bilo za nič. Turšico in fižol je tudi popolnoma uničila. Krompir pa je gnjil. Pri nas je taka beda ali uboštvo, da je stari ljudje ne pomnijo. Kmalu bo treba vinograde obdelovati, pa živeža in krón ni. Pričakujemo od c. kr. deželne vlade podporo, a še je ni. Kaj je temu krivo! Prosimo nujno! Potreba je velika! Kdor hitro da, dvakrat da!

Iz kanalskega okraja.

kl Vino na prodaj. — Na Gorenjempolju je še precej vina, ki na dobroti prekaša Brica in Vipavca. — Kupci s tolminskega in kranjskega pridite pokusit.

kl Hiša na prodaj. — V Anhovem je na prodaj hiša št. 12 z lepim dvoriščem, skednjem, ki se lahko porabi kot hlev in nekoliko zemljišča. Hiša je na najlepšem kraju ob urodu v vas na samem; prav primerna za kakšno obrt n. pr. trgovino z jestvinami, pekarijo, teh sedaj ni v vasi, ali pa za krčmo, ker ima prav pripravno dvorišče s pozimsko solnčno lego, po letu pa zavarovano proti solncu. Zemljišče je spremenjeno v vinograd. Kupci naj se oglasijo na Gorenjempolju hšt. 88.

kl V brezno je padla. Antonija Konjedic iz Plavi, stara 17 let, je pretečen pondeljek brala drva na hribu proti Paljevem. Ko je hotela odrezati trio, da si breme poveže, se ji je zdrsnilo in zletela je v tam nahajajoče se globoko brezno. Deček, ki je bil pri njej, je tekel domov in ves objokan pri-

povedoval, da je Antonija padla v brezno. Žandarmerija in vaščani so takoj šli na določeno mesto ter so spustili v jamo 18 metrov skupaj zvezane vrvi. S to vrvo se je nesrečno dekle samo obvezalo okrog života in potegnili so jo iz jame. Orožniki in drugi ljudje so jo preiskali po životu, vendar ni imela k sreči nobenega uda zlomljenega, pač pa je njen život poln zevajočih ran. Kakor je sama pravila, plazila se je iz globočine še kakih 10 metrov navzgor po skalovju, da je dospela do vrvi. Tukaj se pač lahko reče, da jo je Angelj božji obvaroval. Dolžnost bi bila pač občinskih predstojnikov, da bi take nevarne kraje obvarovali z zidom. Takih jam je v kraški formaciji vse polno in h kraški formaciji spada ves svet od Trsta do Sv. Lucije.

kl Nepoboljšljiv tat. 28 letni Štefan Škrt, delavec brez stalnega bivališča, doma iz Kala pri Kanalu je bil te dni obsojen v 3 leta težke ječe ter se odda v prisilno delavnico po končani kazni. Škrt je znan kot nepoboljšljiv tat. Zadnje večje kazni je prejel dne 19. januarja m. l. Nekaj časa je pošteno živel, potem pa je zopet zašel na kriva pota. V poletnem času je v Podbrdu in v Bohinjski Bistrici izvršil na jako premeten način dvoje goljufij. Obakrat je prodajal živino, brez da bi jo imel ter mesarja Tomaža in Petra Groharja opeharil za aro vsacega po 400 K. Dne 10. novembra je pa prejel od krčmarja Jakoba Kavčiča v Trziču 10 K, katere je dobil za predujem za prodani krompir, katerega pa obtoženec nikoli imel ni. Kradel je tudi živinske potne liste po raznih sejnih ter jih rabil kakor živinski kupčevalec. V noči na 15. novembra m. l. je v Breziji ukradel Jakobu Grašiču par volov, vrednih 960 K, v noči na 17. novembra m. l. pa v Roženberku Antonu Zupančiču tudi par volov, vrednih 960 K. Vkradeno živino je isti dan naprej prodal. Obtoženec je vse priznal.

Iz tolminskega okraja.

kl Vabilo k veselici, kateri priredi Kat. slovensko izobr. društvo „Soča“ pri Sv. Luciji v nedeljo, dne 19. febr. 1911 v dvorani g. Vuga. Vspored: 1. „VEČER NA MORJU“. Dr. A. Schwab. Moški zbor. 2. „SOČI“. S. Gregorčič. Deklamacija. 3. „IZGUBLJENI CVET“. H. Volarič. Moški zbor. 4. „PRED SODNIKOM“. Drag. Vodopivec. Šaljiv prizor. 5. „ZAKIPI DUŠA“. J. Aljaž. Moški zbor z bariton solo. 6. „KOVAČEV ŠTUDENT“. V. Vodopivec. Spevoigra. Začetek točno ob 4 in pol uri popoldne. Vstopnina: Sedeži 1. K 1-50, II. K 1, stojšča vin. 50, za člane vin. 30. K obilni udeležbi uljudno vabi — odbor.

kl Iz Baške doline. Poroča se, da so imeli tudi v liberalnem hotelu „Črna prst“ v Hudajužni na Svečnico predpustno veselico, ki se je pa spremenila v žaloigro, v enem dejanju. Osebe so bile: Franc, kovač in posredovalec; Štefka, Julka, Francove hčerke; Micka, matressa; Ančka, dekla v hotelu Črna Prst; Dr. N. N., ženin Štefke; Nežka, trgovka z lasmi; Marija, usmiljena sestra.

kl Vabilo na redni občni zbor „Kmečke hranilnice in posojilnice v Hudajužni, registrovane zadruga z neomejeno zavezo“, ki se bo vršil v torek dne 14. t. m. v posojilničnih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Potrjenje računskega sklepa za l. 1910. 2. Volitev načelstva in nadzorstva. 3. Slučajnosti. Občni zbor se vrši ob 1. uri pop.

Iz kobariškega okraja.

klb Izpod Krna. — Ob novem letu smo imeli viharje nekoliko dni. Ko so ti ponehali, je nastopila trda zima z vsó

njeno močjo. Snega smo tudi imeli, a le za par dni. — Živine imamo v primeri z drugimi leti malo, krme pa še precej. Seveda je pri nas glavni dohodek pri živinoreji. Ako živine nimamo, je po nas. Z denarjem gre letos slaba. Obresti naših dolgov moramo plačevati, davki tudi ne smejo zaostati. Kje pa naj vzamemo? Gospoda hoče imeti. Daj pa daj! Ni čudo, da gre od nas toliko ljudi v mesta, po svetu v tovarne itd. Živež slab, zaslužka ni in tako si ljudje iščejo druge domovine. Žalostno a resnično. Kdaj bo boljše, ne vem!

Iz cerkljanskega okraja.

c Cerkno, dne 5. febr. 1910. — Z odlomkom ministerstva za uk in bogočastje z dne 24. dec. 1910 št. 46.314 je dobil cerkveno-stavbeni odbor v Cerknem nakazani prispevek iz verskega zaloga za popravo zvonika tukajšnje župne cerkve v znesku 3175 kron, 31 vin. Po prvem načrtu in proračunu c. kr. namestništva dobili bi bili imeli le okoli 900 kron; to pa le zato, ker se je prvotno mislilo le na popravilo in ne na novo streho. Cerkevno-stavbeni odbor pa je v svoji seji dne 25. aprila 1909 sklenil, da se napravi zvoniku nova streha in, oziraje se na želje večine občinarjev, krije z bakrom, kar je tudi vladni zastopnik ob kolavdaciji pohvalno odobril. — Cerkevno-stavbeni odbor se tem potom iskreno zahvaljuje vsem fistim, ki so v denarju ali pa z lesom pripomogli, da se je to delo izvršilo, ki dela čast farni. Omeniti moram še, da so darovali: stniki toliko hrastovega in jelovega da so se stopnice v zvonik čisto na napravile, in ga je še ostalo toliko, da je cerkevno-stavbeni odbor dobil na dražbi zanj okoli 200 kron. — Za cerkevno-stavbeni odbor: Eržen.

c S Cerkljanskega. — Nekdo je pisal v prvi št. „Primorskega Lista“, da bi obdačili tičje perje na ženskih klobukih, frake, cilindre in likane čevlje itd. Pameten svet. S tem se tudi jaz popolnoma strinjam. Jaz bi predlagal še, da bi obdačili tudi pustne kolednike, kajti te vrste „godcev“ je danes vsepolno pri nas na veliko škodo mladini, ker s tem zapravlja denar, zdravje in čast. Mnogo pretefov, sovraštva in polujšanja pride od tega koledovanja.

Res čudne postave! Ako prosjači pohabljen starček, ali uboga udova izven domače vasi takoj jo pritrirajo orožniki nazaj. Za te pustne ljudi pa se noben niti ne meni, čeravno koledvajo taki, ki celo leto dobro služijo pri drvarjih v Rumuniji, Galiciji in po Štajerskem. Ali ni sramota, da vzamejo taki ljudje kako godalo v roke in vrečo na ramo pa gredo beračiti? Našim kmetom posestnikom pa bi svetovati to-le: Če pridejo prosit miloščino delavci, kateri vam pomagajo poleti na polju delati, dajte jim. Nič pa ne dajte tistim, ki čez poletje na tujem delajo, vse požrejo, a na zimo pridejo koledvat k vam. A pri nas je ravno narobe: Poljske delavce kolednike se od hiše podi, druge posvetneže, ki kmetu nič ne pomagajo, se jih pa nafutra s potico, žganjem itd. Žalostno, ali vendar resnično! Potrebno bi bilo, da bi se enkrat za vselej odpravilo to nelepo koledovanje, kajti po moji misli kradejo koledniki Bogu čast, mladini in kmetom denarce in zdravlje.

So nekateri kmetje pri nas, ki imajo sinove in hčere, ki so trdno prepričani, da, ako ne pridejo koledniki „fehtat“, plesat in neumnosti uganjat, se ne more nihče ne oženit ne omožiti. Zaradi tega se kolednikom skoraj povsod dobro godi, potrebne berače pa od hiše odganjajo!

Čas bi bil, da bi se ta umazana beračija odpravila.

c **S Cerkljanskega.** Izid ljudskega štetja v cerkljanskem županstvu po stanju 31. dec. 1910 je sledeči: Ljudi 5062 r. kat. vere, občevalni jezik vseh slovenski; hiš je 1075.

Stanje goveje živine 3675 glav. Joveja živina je vsled slabega krmskega pridelka zadnjih let padla. Pričakovati pa je, če bode krmski pridelok v bodoče ugoden ko v preteklem letu, da se število goveje živine v par letih ne le spopolni, temveč pomnoži, kakor kaže ob popisu naraščaj za izrejo.

c **Cerkno.** „Slov. katol. izobraževalno društvo“ v Cerknem vabi na koncert, katerega priredi v nedeljo dne 2. t. m. ob pol 3. uri popoldan v dvorani „Gospodar doma“. Vstopnina: Seleži I. in II. vrste 80 vin.; nadaljni seleži po 60 vin. Stojišče 40 vin. Člani plačajo polovico. O d b o r.

Iz bovškega okraja.

b **Ōez Soča.** „Soča“ je priobčila lopus iz naše občine in rekla, da selanje županstvo slabo gospodari itd. /prašamo: kdo je tega kriv? Mari ne naši „naprednjaki“? Kdo je kriv, da ma občina toliko dolga? „Naprednjaki“, ti so svojevolljno delali cesto v Slatnik in slepo tisoč za tisočem jemali na posodo. Kaj pravi k temu deželni odbor? Pred več leti je imela naša občina 5000 K dolga. Pod naprednjaškim županstvom pa je dolg narastel — čujte — na 48.000 K. Sedaj, ko so jim vjeti občine iz rok iztrgane, pa hujskajo ljudstvo zaradi slabega gospodarstva in dolga. Pravijo, da je cesta zanemarjena. Ali vprašamo jih: Kakšna pa je bila cesta, ko jo je sedanje županstvo prevzelo v oskrbo? Ali ni bila še za kovo neverna? Sicer pa ne razumemo, zakaj so svojčas naši liberalni občinski očetje se lotili sami tega cestnega dela, ki mora ugonobiti vsako večjo in bogatejšo občino nego je naša! Vse bo šlo za obresti in za vzdrževanje te ceste, dolg pa bo vedno visel. Sedaj pa skušajo ti brezvesneži valiti krivdo na druge za grehe, katere so oni napravili! — Sicer pa vemo, kje jim žilica ne da miru. Ej, tajniške svitle kronice bi radi pobasali! Saj se poznamo!

D o m a č i n i.

Iz komenskega okraja.

km iz **Temnice.** (Temniške volitve) — „Soča“ št. 12 od dne 28. jan. 1911 se veseli, da je bil naprednjak izvoljen za župana. Resnici na ljubo bodi pribito, da novi g. župan Iv. Trampuž je dal častno besedo uže pred volitvijo v občinski zastop, da se o d t e g n e liberalni stranki, kar bo go-

tovo tudi držal. Zato ga je „Slovenska Ljudska Stranka“ izvolila odbornikom. Ravno tako ga je naša stranka, ki je bila v večini, izvolila za župana. Le par liberalcev je pomagalo.

Iz korminskega okraja.

kr **Biljana.** Vina je pri nas malo več. Trtni les za prihodnjo vinsko letino kaže dobro. — Naša občina šteje po zadnjem ljudskem štetju 1322 prebivalcev.

kr **Medana.** O nastanjenju vojaštva v naši občini se sedaj nič ne sliši. Kadar kaj izvemo, sporočimo. — Zadnje ljudsko štetje je dognalo, da prebiva v naši občini 956 oseb.

Droblinice.

Ženske naskočile magistrat. — V rimski okolici je majhen kraj Rocca Priore, ki je imel jako trmoglave občinske očete. S posebno vnemo so se ustavljali želji prebivalstva, naj se odpre neka nova cesta. Vse uloge so bile zaman. Nakrat pa so stvar ženske vzele v roke. Nekega dne, ko so občinski očetje imeli ravno sejo na magistratu, je 300 žensk udrlo na magistrat. Ženske so občinske svetnike spodile z magistrata in zaprle magistrat. Trmoglav občinski svetniki so morali v pravem pomenu besede bežati iz magistrata. Vsled tega je bilo te junake tako sram, da so vladí brzojavno sporočili svoj odstop.

Dobitki letalcev Pariški športni list „L'Auto“ je sestavil listo dobitkov raznih letalcev od leta 1909 sem. Iz tega zaznamka povzamemo, da sta dobila leta 1909 Rougier in Henri Farman po 119.000 frankov, 1910 Paulhan 350 tisoč frankov, Latham in Morane po 289.000 frankov, Graham White 257.000, Leblanc 174.000, Lattaneo in Chavez po 157.000 frankov in kapitan Diekso 131 tisoč frankov. Wynmalen in Sopwith sta dobila po 100.000, Legagneux 90.000 frankov.

V južno-ameriških državah pogine — kakor so izračunali — na tropičnih boleznih ogromno število živine, katere vrednost cenijo letno na 80—100 milijonov dolarjev.

Nepošten poštni sel. — Poštni sel Jožef Hlavaček iz Novih Strašic na Češkem je dne 20. januarja t. l. ušel ter odnesel 24.000 K.

Velikanska eksplozija v Novem Yorku. V sredo je pri izkrcanju dinamita eksplodiralo 20.000 kg istega. Pomol ob katerem je bila ladija zasidrana, je izginil, ladija sama pa se je potopila. Petindvajset oseb je pri tem koj umrlo,

veliko število drugih je na poškodbah umrlo. Težko ali lahko ranjenih oseb je okolu tisoč. Eksplozija je napravila tudi v mestu velikansko škodo, ki jo cenijo na pet milijonov kron. V mestu je nastala velika panika, kajti zemlja se je stresla kot pri močnem potresnem sunku. Na 70 km daljave je bila čuti eksplozija.

Zopet velikansko poverenje v Rusiji. — Zaprli so v Vladivostoku kapitana ladje „Kolyn“, ker je defraudiral 100.000 rubljev.

Odpravljene vojaške kantine. — S 1. februarjem so v ameriških Združenih državah odpravili alkoholne pivnice po vojašnicah, otvorili pa 133 vojaških zgradb, v katerih so poleg pošte velike dvorane za čitalnice, knjižnice, dvorane za zabavo, za igre in telovadnice.

Dojenček se obesil. V Vratislavi se je zgodil slučaj, v katerem je mal otrok na izreden način prišel ob življenje in ki je svarilo materam, naj ne puščajo otrok brez nadzorstva. Osem mesecev star otroček je ležal v svojem vozičku sam v sobi ter se igral z zaveso ob oknu. Ta je bila raztrgana in je imela precejšnjo luknjo, v katero je vtaknil otrok glavo. Ko se je hotel zaveso oprostiti, je padel iz vozička in obvisel na zavesi, ki se mu je tako zadržila okoli vratu, da se je zadušil. Mati je našla otroka mrtvega in vsi poskusili, da bi ga oživeli, so bili brezuspešni.

General Oronje umrl. — Bivši burski general Piet Cronje, eden najslavnejših vojskovodij v burski vojski leta 1898, je umrl.

Zastrupljenje z margarinom. V Otingen-u v Švici so se zastrupili otroci neke družine s pužitkom margarine. Dva otroka sta takoj umrla, šest se jih nahaja v nevarnem položaju. Oblast je uvedla strogo preiskavo.

Palača porte deloma pogorela. — Palača porte je v petek po noči deloma pogorela. Ogenj je nastal ob 4. uri zjutraj v brzojavnem uradu, nahajajočem se v sredi poslopja. Vsi uradi državnega sveta in del urada ministerstva za notranje stvari in velikega vezirata so pogoreli. Gasilci so se pravočasno rešili obe krili porte, kjer se nahajajo uradi ministerstva za unanje stvari, pisarna velikega vezirja in dvorana ministerskega sveta, ker je poslopje zidano iz kamnja in so posamični trakti oddeljeni z železnimi vrati. Arhiv ministerstva za notranje stvari in oni državnega sveta sta zgorela. Na lice mesta so došli vsi ministri. Doslej niso mogli še ugotoviti, kako da je nastal ogenj. Gasiti so pomagali tudi sluge in uradniki. Vse državne listine, nahajoče se v traktih, ki niso pogoreli, so prenesli na varno in so jih name-

stili v velikem dvorišču palače. Sum se, da je bila palača zažgana.

Vežuv bruha. — Iz Napolja javljajo, da je začel Vežuv bruhati. Iz glavnega žrela se dviga gost dim. — Slišali je tudi bobnenje.

Redovnikova iznajdba. Časopisi iz Rima poročajo, da je frančiškan pater Bontempi iznašel električni aparat, ki izmenjavo na tirih cestne železnice jako praktično preskrbi na avtomatični način.

Drobne novice. — Dvojnega morilca Gründiga, ki je 13. septembra umoril gostilničarja Gölkeja in njegovo ženo, so obglavili v soboto zjutraj. Popolnoma mirno je položil glavo pod sekuro. — Strašna kuga razsaja v Aziji. Nepopisno grozni prizori so v predmestju Charbina. To mesto je prej štel 40.000 duš, danes šteje le 6000. Večina hiš je zaprta ali zabita. Ob groadah lesenih rakev jokajo sestradani otroci. Kitajske oblasti nameravajo vse predmestje zažgati. V Pekingu se je prebivalstva polotila silen strah pred kugo. Kdor oboli na kugo ga vržejo na cesto da zmrzne. Poročila o kugi so strašna. — Časopisi iz Rima poročajo, da je redovnik pater Bontempi iznašel električni aparat, ki na jako praktičen način preskrbi izmenjavo električnih tramvajev na cesti. — Velika železniška nesreča se je pripetila v Nemčiji dne 6. t. m. in sicer na postaji Baumschulenweg. Trčila sta dva vlaka. Nevarno ranjenih je 6 oseb, lahko 11. — „Kralja poljskih beračev“ so aretirali na Ruskem Poljskem, Ta židič je imel najmanj 20 žen beračic. Ustanovil je celo tajno šolo za berače. Res nekaj novega. — Na Angleškem imajo uže županje in ne več župane. Uže na več krajih županujejo

**Kathreiner
Kneippova
sladna kava**

je le ena, posnemkov pa je več! Zato pozor! Zahtevajte in jemljite samo izvirne zavoje z imenom **Kathreiner**

Nevestam in novoporočencem

se naznanja,

da dobe v manufaktorni trgovini

Teod. Hribar v Gorici

(prej „KROJAŠKA ZADRUGA“)

vse potrebno manufakturno blago za balo.

ženske. Ženski svet napreduje. — Meso se je po vsem svetu nenavadno podražilo. — Na Dunaju nameravajo zgraditi podzemeljsko železnico. — Nad 10.000 oseb je v Manheimu obolelo za influenco. — Ker se je zbala novih davkov je v Geri neka 60 letna gospodična skočila v vodo in utonila. Premoženja je imela 50.000 mark. — Bolgarija ima po najnovjšem ljudskem štetju 4.352.726 prebivalcev. — Pri novi štift na Štajerskem je nek vpokojeni konduktar umoril neko 32-letno udovo ter se potem še sam obesil.

Gospodarske vesti.

Najpogostejše mlečne napake.

1. Hitro skisanje. Da se mleko skisa, so ponajvečkrat krivi nesnažna mlečna posoda in neznažni prostori, kjer mleko hranimo. Da se mleko hitro skisa, povzroči včasih tudi slab hlevski zrak, pokvarjena krma, bolezn krave. Če te vzroke odstranimo, odstranimo z istimi tudi nevarnost, da se mleko skisa.

2. Modra barva mleka. Modro ali plavo postane mleko vsled neke glive, ki pride v mleko in se v istem razmnoži. Včasih opazimo v mleku le posamezne plave lise, včasih pa je čela površina mleka modra. Ta napaka se lahko prenese tudi na zdravo mleko. Da to preprečimo, je treba temeljito osnažiti mlečno posodo in prostore za mleko, včasih je tudi v odstranitev te napake potrebna menjava v krmi.

Mleko, ki začne postajati modre barve, je čimprej posneti, ker ta napaka se pojavi navadno še le takrat, ko se začne mleko kisati.

3. Sluzavo in vlečljivo mleko nastane vsled motenja v prebavilih, vsled pokvarjene napačne krme ali pa vsled bolezn na vimenu.

To sluzavo in vlečljivo mleko povzročajo posebne glive, zato se to napako lahko zanese tudi v zdravo mleko. To napako odstranimo s skrbnim snazjenjem mlečne posode in s tem, da menjamo krmo. Ako potrebno, se je obrniti v tem slučaju tudi na živino-zdravnika.

Druge mlečne napake so rudeče mleko, gnojno mleko, dalje mleko, ki se težko pini, itd. Te napake izvirajo v mleku od vimenskih bolezn, iz slabe, pokvarjene krme, nepravilnega krmljenja, od nesnažne posode, od raznih gliv itd. Temu odpomoremo, če odstranimo vzroke.

„K. Pr.“

Koliko vina je pridelala Avstrija l. 1910. Poročilo poljedelskega ministerstva, ki obsega statistične podatke raznih panog kmetijstva, nam pravi, da se je pridelalo lani v Avstriji 2.508.000 hl vina, leto poprej pa 6.253.000 hl. Povprečni pridelek od l. 1900 do 1909 je znašal 5.139.000 hl, potemtakem smo zaostali za l. 1909 za približno 3.700.000 hl, za povprečno množino za 2.600.000 hl. Iz teh podatkov se jasno razvidi lanska slaba vinska letina v tej polovici naše države.

Pridelek se razdeli na posamezne kronovine tako-le: Nižje Avstrijsko je pridelalo 127.000 hl belega in 26.000 hl črnega (rudeča) vina, skupaj torej 153.000 hl. Štajerska je pridelala 162.000 hl belega in 162.000 hl rdečega vina (šilherja), skupaj 324.000 hl. Kranjska izkazuje 29.000 hl belega in toliko rdečega vina, skupaj 58.000 hl; Tirolska 200.000 hl belega in 466.000 hl rdečega vina, skupaj 666.000 hl; Predarlka 100 hl belega in 198 hl rdečega, skupaj 298 hl vina; Gorjsko-Gradiščanska 90.000 hl belega in 23.000 hl črnega vina; Trst 4.000 hl belega in toliko črnega; Istra 84.000 hl belega in 345.000 hl črnega; Dalmacija 135.000 hl belega in 592.000 hl črnega; Češka 2.700 hl belega in 1.700 hl črnega in konečno Moravska 15.000 hl belega in 6.000 hl črnega vina.

Na hektar je prišlo na Niž. Avstrijskem 4.3 hl, Štajerskem 11.5 hl, Kranjskem 5.7 hl, Tirolskem 25.2 hl, Predarlkem 4.7 hl, Gorjskem 11.3 hl, v Trstu 14.3 hl, v Istri 14.5 hl, v Dalmaciji 10.4 hl na Češkem 7.1 hl in na Moravskem 1.9 hl.

Književnost.

1. Deset evharističnih posmi za mešani zbor. Zložil Anton Foerster. Op. 112. Cena partituri in štirim glasovom 3 K 30 v. Glasovi brez partiture po 40 v.

2. Editio nova 12 Pango lingua — Tantum ergo — Genitori. VI. voc. in aequal, autore Ant. Foerster. Cena 1 K 80 v, glasovi po 50 v.

Oboje je odobril preč. ord. v Ljubljani. Priporočamo!

Restavracija

„TRI KRONE“
GORICA — Gosposka ulica

ima vedno sveža jedila, toči pilzensko in steinfeldsko pivo, izborna domača vina in teran. — Cene zmerne.

Ferdinand Baumgarten,
restavrater.

Odlikovana mizarska delavnica s strojevim obratom

ANT. ČERNIGOJ

Gorica Tržaška ul. št. 18.

Zaloga pohištva iz lastne delavnice. Izdeluje cerkvena dela, spovednice, klopi, okvirje, klečalnice itd. Vsakovrstna dela za stavbe.

Klobučar M. Horvat
v Gorici
Gosposka ulica šte. 12

ima v svoji zalogi najraznovrstnejše klobuke: mehke, trde in cilindre po najnižjih cenah. V zalogi ima najboljšo kožukovino za ovratnike in notranjo prevleko sukenj itd. — Kožuhovino kupuje po najvišjih dnevnih cenah. Priporoča se p. n. občinstvu v mestu in na deželi zlasti pa preč. duhovščini. Postrežba strogo poštena.

Rojaki! Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega Doma“.

Štev. 240

Op.

Razglas.

Naznanja se, da

javna dražba

zastavil 17. četrtletja, t. j. mesecev oktobra, novembra in decembra 1909

začne v

ponedeljek, 6. marca 1911,

ter se bo nadaljevala naslednje delavnice in sicer četrtke in ponedeljke, od 9. ure zjutraj do 1. poludne.

Dne 8., 11., 15., 18. in 22. marca bodo v dražbeni dvorani na ogled sl. občinstvu dragocena zastavila, ki se prodajo na naslednji dražbi, od 10. do 12. predpoludne in od 3. do 4. pop.

V Gorici, 24. januarja 1911.

Od ravnateljstva zastaviljalnice.

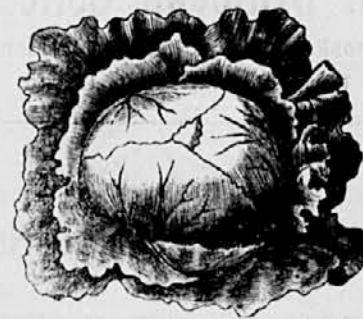
Pozor!
50.000 parov čevljev!

4 pari čevljev le za 8 K.

Vsled denarnih zadreg več velikih tovarn sem dobil naročilo, prodati veliko množino čevljev mnogo pod tovarniško ceno. — Prodajam zato vsakomur 2 para čevljev za gospode in 2 za dame, rjavega ali črnega usnja, zelo elegantno, najmočnejša šasona: Vsi 4 pari stanejo le 8 K. Velikost po št. Pošilja po povzetju:

A Gelb, razprodaja čevljev, Krakovo 516.

Lahko se premeni ali denar vrne.

Vrtna semena

kakor: karfijola, kapus, verzot, koleraba, korenček, peteršilj, solatna pesa, mesečna redkvice, radič, različne solate, endivija, špinača, grah, šparglji, dalje:

vsaj deteljna, travna in poljska semena

priporoča trgovina s semeni

Sever & Urbanič

Ljubljana.

Cenovnik pošiljava na zahtevo zastoj.

Naročajte in širite „Primorski List“!

Prva slovenska trgovina z jedilnim blagom

Anton Kuštrin,

v GORICI

Gosposka ulica šte. 25

priporoča slavnemu občinstvu v mestu in na deželi svojo veliko trgovino raznega jedilnega in kolonijalnega blaga.

Vse blago prve vrste.

Cene zmerne in nizke. Postrežba točna in solidna. Na željo odjemalcev v mestu se blago dostavlja na dom.

Pošilja se po železnici in pošti.

Odlikovana pekarija

in sladlčarna

K. Draščik

v Gorici na Kornu

(v lastni hiši)

izvrsuje naročila vsakovrstnega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, pince itd. Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali orig. buteljkah. Priporoča se sl. občinstvu. Cene jako nizke.

„Kmečka Banka“ v Gorici,

na Kornu št. 12

eskomptuje menjice pod jako ugodnimi pogoji.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ter jih obrestuje čisto po

4³/₄ 0/0

Nadželstvo obstoji iz gg. Dr. Alojzij Franko, predsednik, Ivan Saunig, veleposelnik in župan v Biljah, podpredsednik, Fran Obljubek, veleposelnik in župan v Kojakem-Krasno, Ignacij Križman, nadučitelj v Dornbergu, Alojzij Bandelj, veleposelnik v Podgori.

Lekarna Cristofolletti v Gorici na Travniku.

Trskino (štokfiško) jetrno olje. Posebno sredstvo proti prauim boleznim in splošni telesni slabosti. Izvrna steklenica tega olja na ravnomerno barvo po K 1-50, bele barve K 2.

Trskino železno jetrno olje. Raba tega olja je posebnost priporočljiva otrokom in dečkom, ki so nervozni in nežne narave.

Trskino jetrno olje se železnim jodecem.

S tem oljem se ozdravijo v kratkem času s gotovostjo vse krotne bolezn, žlezni otrski, golše, malokrvnost itd.

Cena vsake steklenice je 1 krono 40 vinarjev.

Opomba. Olje, katerega naročam direktno iz Norvegije, preliče se redno v mojem kem. laboratorju predno se napolni steklenice. Zato zamorem jamčiti svojim št. odjemalcem glede čistote in stalne sposobnosti za zdravljenje.

Cristofollettijeva pijača iz kine in železa.

Najboljši pripomoček pri zdravljenju s trskinim oljem.

Ena steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

BENJAMIN

Gamaše raznovrstne, izdeluje se tudi po miri.

Galoše prave ruske, se popravlja.

Usnje po dplati ter čevljarke potrebščine.

Vrvarsko raznovrstno blago.

I. Drufovka Gorica

Gospodska ulica 3. (Nasproti Montu.)
Ustanovljena tvrška leta 1866.

Peter Cotič,

čevljarški mojster, Gorica,
Raštev 32.

Zaloga vsakovrstnih čevljev za odrasle in otroke. Naročila z dežele se po pošti razpošiljajo. Cene zmerne.

Edino zastopstvo najboljšega čistila za črevlje in usnje.

Loterijske številke.

4. februarja.

Dunaj 84 37 19 25 34
Gradec 64 7 88 67 43

VIKTOR TOFFOLI

GORICA

Velika zaloga oljkinega olja iz najugodnejših krajev

Jedilno olje po 1'04 K liter

Jedilno fino	K 1'04	Marsiglia	K 1'28
litrsko	" 1'12	Bombay	" 1'20
Corfu	" 1'20	Bari	" 1'40
Puglie	" 1'20	Lucca	" 1'60
Jesih vinski		najfinejše	2'—
		Milo in luči.	

Priporočam čč. duhovščini in cerkvenim oskrbnistvom.

Edina zaloga oljkinega olja v Gorici, via Teatro 16 in via Seminario 10. Telefon 176.

Prave švičarske ure

zlatnino in srebrnino itd. nakupite najbolje in najceneje pri tvrdki

Aleksander Ambrožič

GORICA, Korso J. Verdi 26.

Istotam se izvršujejo popravila v to stroko spadajoča točno in po najnižjih cenah.

Oznanilo.

Podpisani pekovski mojster pripročam slavnemu občinstvu, zlasti cenjenim gostilničarjem svojo **PEKARNO**. Prodajam izvrsten kruh in razno drugo pecivo. Postrežba je točna in poštna, da se ne bojim tekmovalcev.

Valerij Simčič,

pekovski mojster
p. Dobrovo v Brdlh.

Prosiva sahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIĆ & ZAJEC

GORICA v hiši Monta.

Priporočam stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najne nove amerikanske blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva sahtevati listke!

Naznanilo.

„Centralna posojilnica registrovana zadruga z omejeno zavezo“ v Gorici naznanja, da bode obrestovala pričeni s 1. januarjem 1909 hranilne vloge po 4¹/₂% (štiri in pol od sto)

Posojila se bodejo dajala članom:

- na vknjižbo po 5¹/₂% (pet in en četrt od sto);
- „menico oziroma poroštvo po 6% (šest od sto).

Posojila na mesečna odplačevanja ostanejo nespremenjena tako, da se plačuje od vsacih 100 kron 2 kroni na mesec.

GORICA, 4. novembra 1908.

ODBOR.

Goriška zveza

gospodarskih zadrug in društev v Gorici
registrovana zadruga z omejeno zavezo

posreduje pri nakupu kmetijskih potrebščin in pri prodaji kmetijskih pridelkov.

Zaloga je v hiši „CENTRALNE POSOJILNICE“ v Gorici,
TEKALIŠČE JOS. VERDI ŠT. 32.

Anton Potatzky

naslednik JOSIP TERPIN.

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nirnberskega in drobnega blagater tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadlice in popotnike.

Najboljše šivanke in šivalne stroje.

Potrebščine za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjizice.

Hišna obovala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjavo, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

Pozor!

„KATOLIŠKO TISKOVNO DRUŠTVO V GORICI“

je kupilo

Pozor!

PAPIRNO TRGOVINO g. ANE LIKAR

v GORICI, SEMENIŠKA ULICA šte. 10,

ter vabi p. n. čč. duhovščino, p. n. sl. županstva, učiteljstvo in društva, da si odslej dalje v ti trgovini nabavljajo svoje potrebščine: papir, pisarniške in šolske potrebščine, tiskovine za razne urade, molitvenike, podobice, tudi galanterijske drobnine itd.

Priporočamo torej vsem, da odslej dalje na vso moč to trgovino podpirajo!

Podružnica „Ljubljanske kreditne banke“ V GORICI

— se bavi z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli. —
Vloge na knjižice obrestuje po 4¹/₂%, vloge v tekočem računu po dogovoru.

Delniška glavica K 5.000.000.

Centrala v Ljubljani.

— Rezervni zaklad K 450.000. —

PODRUŽNICE: Celovec, Gorica, Sarajevo, Split, Trst.